

KAKTUS

MEDLEMSBLAD FOR NORDISK KAKTUS SELSKAB

"KAKTUS" udkommer 4 gange årligt som medlemsblad for NORDISK KAKTUS SELSKAB, hvis formål det er at fremme kendskabet til og interessen for kaktus og andre sukkulenter.

Indmeldelser, forespørgsler, indbetalinger bedes sendt til selskabets hovedkontor:

NORDISK KAKTUS SELSKAB
Chr. Winthersvej 17
5000 Odense, telefon (09) 11 01 75
Postkonto: København 141176

Herfra varetages den daglige ledelse af formanden.

Selskabets bestyrelse består af følgende:

Danmark:

Formand: B. Kreutzer Hansen, Chr. Winthersvej 17, 5000 Odense
Næstformand: F. Bruun, L.V. Jensens Allé 12, 6700 Esbjerg
Kasserer: } E. Lindgård, Hestetorvet 7, IV, 4000 Roskilde
Bibliotekar: }
Sekretær: E. Christensen, Solgården 5, 5500 Middelfart
Redaktionssekretær: W. Olsen, Kingosvej 67, 2630 Tåstrup

Norge:

H. Sommerfeldt, Løxa Gartneri, Sandviken

Sverige:

F. Bandmann, Nynäshamn, Centralgatan 42 B

Terms for ads and articles
Termine für Anzeigen und Artikel
Terminer for indlevering af annoncer og artikler

1. april
15. juli
1. oktober
15. januar

Pris		side:	25.00 kr.
Preise	per 1/4	Seite:	15.00 DM
Price		page:	3.50 \$

Specialopsætning beregnes ekstra.
Småannoncer fra medlemmer indrykkes gratis.

Gengivelse, også i uddrag, fra bladet kun med selskabets tilladelse.

KVARTALSBERETNING

Året går på hæld! Den mørke vintertid er over os og vore planter! I væksthuse sende enkelte arter endnu en sidste blomsterhilsen til den svundne sommer, eller måske er det snarere en understregende påmindelse om, at de trives under helt fremmede himmelstrøg. Men skønt er det at se sin *Ariocarpus agavoides* sende sin rødilla, elegante blomst frem her midt i november måned.

På andre områder er det også mørketid! Vi har således stadig en del medlemmer, som endnu ikke trods gentagne opfordringer har betalt deres kontingent. Heller ikke artikler og indlæg fra medlemmerne lyser op på bladets sider. Må styrelsen som julegave ønske sig talrige indlæg, som vi gerne vil bringe i følgende blade?

Fra hr. Kjeld Christiansen, Hillerød, og fra hr. Rich. Christiansen, Aars, har vi med tak modtaget diasbilleder til vort lysbilledarkiv, som vi stadig udbygger med udlån for øje. Det skulle glæde os, hvis andre også havde billedmateriale, de kunne tænke sig at skænke selskabet. Vi vil også gerne låne billeder, der egner sig til reproduktion.

Vi har fået en del nye medlemmer, som vi hermed byder velkommen til i håb om, at de vil komme til at befinde sig godt i selskabet.

Der har været mange tilkendegivelser angående tanken om et løsbladsystem. Ud fra disse kan vi nu skitsere fremtidsplanerne nærmere:

Bladet vil indtil videre (regnskabsåret ud? derefter sandsynligvis i bogtryk) blive bibeholdt i nuværende form til brug for meddelelser, småartikler, annoncer m.m.

Derudover vil der medfølge løsblade, dels med billeder og beskrivelser af enkelte arter, dels med artikler om diverse emner. Disse løsblade bliver trykt i standardformat og hullet, så de kan indsættes i ringbind. På den måde skulle det efterhånden blive muligt at samle sig et godt opslagsværk, hvor det bl.a. også er muligt at indsætte sine egne notater. Der vil ligeledes blive udarbejdet en hovednøgle, så man kan anbringe materialet i overskuelig form, og så det er let at finde frem til emnet igen.

Muligvis vil enkelte af tidligere bragte artikler blive genoptrykt af hensyn til arkivering.

Med dette nr. følger en komplet medlemsliste, som vi håber må blive til stor gavn og inspiration for de medlemmer, der kunne tænke sig at oprette lokal- eller amtsgrupper med fællesarrangementer for øje. Medlemslisten vil lejlighedsvis blive suppleret op.

Snart vil de første frølister blive udsendt af de forskellige firmaer, og hvis man vil være med i fællesindkøb, bedes man fremsende ønsker om arter, portionsstørrelser og evt. katalognr. til hr. E. Christensen, Solgården 5, Middelfart. På samme adresse kan man også sende de overskydende frømængder, som man gerne vil forære til interesserede medlemmer. Hr. Christensen har i de sidste par år forestået det praktiske arrangement med hensyn til frøindkøb og -fordeling.

Med venlig hilsen
B.Kreutzer Hansen

M E D L E M S L I S T E
(fortsat)

telefon:

258. Cémentarb. Svend-Aage Jørgensen, Stationsvej, Møgeltønder	
259. Chauffør Rich. Christiansen, V. Stadionvej 2, 9600 Aars	
260. Kalkulatør Henning Jensen, Vinderslev pr. Kjellerup	
261. Maskinarb. A. Bæksted Nielsen, Elmegade 27, 5500 Middelfart	
262. Elev David Westergren, Østby pr. 4050 Skibby,	Skuldelev 176
263. Elev Bjørnar Bye, Heggwiien, Mysen, Norge	
264. Sergent Poul H. Larsen, Ivede pr. Randers	
265. Læge Johannes Abelskov, Fyrrehøjen 12, Overlund, Viborg	
266. Typograf Kjeld Christiansen, Møllebakken 1, 3400 Hillerød	
267. Postbud Friis Pedersen, Gl. Tingvej 30, 9600 Aars	
268. Lærer Knud A. Christensen, Nr. Borup, 8900 Randers	
269. Foderm. Otto Forum Sørensen, Viemosebro 14, 2700 Kbhv. Brh.	
270. Specialarbejder G. Sander Petersen, Solhusene 7, I t.v. 2620 Albertslund	649495
271. Fru Greta Simonsen, Aagerupvej 52, Brh. København	601952
272. Trømlerfører Ejnar Knudsen, Karrebækstorp pr. Karrebæksmide	
273. Helge Petersen, Vasevej 68 B, st. t.h., 3460 Birkerød	
274. Ole Bording, "Hindbjerghus Plantage" pr. 7454 Skelhøje	Skelhøje 106

Adresseændringer:

Nr. 19: H. Dixen - til Botanisk Institut, Grønnegade 80, 8000 Aarhus C.

OBS !

OBS !

Nu står de lange aftener for døren, og man glæder sig til at komme hjem fra arbejdet, få noget mad; når det er overstået skal man ind i stuen for at hygge sig, men med hvad?

Som alle ved, er der inden for N.K.S. en tidsskriftcirkulation, hvor alle, som har lyst, kan blive medlem af; det koster hvert år 3 kr., og så er der foreløbig tre forskellige blade, der bliver sendt rundt til alle i tidsskriftcirkulationsklubben, men der er bare for få, der benytter sig af denne måde at lære noget mere om kaktus og sukkulenter; nærmere oplysning om tidsskriftcirkulationsklubben fås ved henvendelse til bibliotekaren.

Alle, der har lyst til at være med, kan ganske roligt sende 3 kr. og gerne i ubrugte frimærker til bibliotekaren.

BIBLIOTEKAREN

+++++

BIBLIOTEKET: Til H. Krainz: Die kakteen er indkommet følgende leveringer:

36 - 37 - 38 - 39. Vi gør samtidig opmærksom på, at værket er opbygget efter løbsbladsystem, så medlemmerne let kan rekvirere den slægt, der kunne have interesse at få studeret nærmere. Vi giver her en kort beskrivelse af indholdet i de 4 leveringer.

Arequipa rettigii med farvebillede af dens ejendommelige røde blomst.

Slægten *Arrojadoa* med sort/hvid foto af *A. penicillata*.

Slægten *Brasilicereus*.

Borzicactus neoroezlii med s./h. foto.

Cryptocereus anthonyanus med s./h. foto med dens smukke 15 cm brede blade.

Escobaria nelliæ med farvefoto, trives bedst podet på *E. jusbertii*.

Slægten *Espostoopsis* med s./h. foto af *E. dybowskii*.

Slægten *Gymnocalycium* meget udførlig med gennemgang af typer.

- Gymnocalycium chiquitanum* med s./h. foto, også i handel som *G. hammerschmidtii*.
- Gymnocalycium lagunillasense* med s./h. foto, beslægtet med *segarrae*.
- Gymnocalycium megalothelos* med s./h. foto.
- Slægten *Heliabravoa*.
- Heliabravoa chende* med s./h. foto.
- Mammillaria mazatlanensis* med farvefoto.
- Slægten *Micranthocereus* med s./h. foto af *M. polyanthus*. Ejendommelig.
- Mila nealeana* med s./h. foto.
- Notocactus leninghausii* med s./h. fotos, samt af formen *apelii*.
- Notocactus submammulosus* med s./h. foto. Var. *pampeanus*.
- Opuntia subulata* med farvefoto. Inden for *Op.* har denne art de største frø. Anvendes ofte som midlertidigt podeunderlag.
- Opuntia vaseyi* med farvefoto.
- Opuntia vestita* med farvefoto og omtale af *Forma maior* og *intermedia*, samt var. *chuquisacana*.
- Pereskia diaz-romeroana* med s./h. foto.
- Slægten *Praecereus*.
- Slægten *Pseudopilocereus*.
- Pseudopilocereus glaucochrous* med farvefoto. Smuk blå.
- Slægten *Rauhocereus*.
- Rauhocereus riosaniensis* med s./h. fotos.
- Slægten *Rebutia* med mange detailtegninger og udbredelseskort, samt behandling af de forskellige grupper.
- Slægten *Stetsonia*.
- Thelocactus hexaedrophorus* med s./h. fotos.

(^) (^) (^) (^) (^)

Indkøbt til biblioteket:

23 A: Vera Higgins: Stachliges Hobby. Bogen handler både om kaktus og andre sukkulenter.

- - - - -

S P Ø R G S M Å L: o2) Min *Opuntia microdasys* blomstrede i foråret, tilbage er der 6 bægre.

Skal disse fjernes? (nr. 270)

HVEM VED NOGET DEROM?

SØNDAG DEN 15. SEPTEMBER afholdt "Fynsgruppen" i Otterup sit første møde med et pænt deltagerantal. Flere af de fremmødte kom langvejs fra. Mødet strakte sig over små 3 timer med studering af de mange dejlige arter, såvel kaktus som andre sukkulenter. Mange fik også lejlighed til at sikre sig arter, som man ikke ser hver dag, og for andre arters vedkommende ikke i den størrelse. F.eks. erhvervede flere sig store eksemplarer af *Astrophytum ornatum* *Thelocactus bicolor*, *Echinocereus pectinatus* v. *rigidissimus*, andre fik en sjældenhed som *Euphorbia vallida*, som har stor lighed med *E. obesa*. *Stapelia gigantea* prangede i dagens anledning med sin meget store blomst, og adskillige sikrede sig også et eksemplar af denne art.

Gartner Madsen har et godt tag på at drive smukke planter frem, og mange års erfaring afspejler sig tydeligt i resultatet. Det er også rart at møde en gartner, der ikke er bange for at prøve nye og spændende sorter i stedet for at præsentere os for de sædvanlige 20-25 arter, der kan fås alle vegne i sortiment-kasserne. For ham er det ikke blot et penge spørgsmål, men det, der er drivkraften, er en dyb og sand interesse for de mangfoldige særegne vækster. Vi kan anbefale alle vore medlemmer at aflægge besøg i dette gartneri, når lejlighed gives.

Kreu-.

Hr. Willi Wagner, hvis annonce De ser i bladet, har meddelt os følgende:

For alle kaktusvenner, der kommer til Mexico, arrangerer jeg gerne en fotosafari på 4-6 eller flere dage efter ønske, hvor man vil kunne få lejlighed til at kunne fotografere planterne på stedet. Jeg sørger for auto med chauffør, og jeg er selv turleder.

Vi gør opmærksom på, at dersom De henvender Dem til firmaet, kan det gøres på spansk, engelsk, men helst tysk.

KAKTUSLIEBHAVERI I POLEN

=====

Skønt Gesellschaft Polnischer Kakteenfreunde først officielt blev anført i foreningsregistraturen i 1966, har kaktusliebhaberiet i Polen en temmelig gammel tradition. Vi er ganske vist ikke i stand til helt nøjagtig at kunne efterforske, hvad der er sket før 1882, og det er naturligvis også sådan, at den 2. verdenskrig lod det gå ud over mange skriftlige vidnesbyrd. Egentlig er det sådan, at hvad vi i dag ved, skyldes rent tilfældige fund.

Den ældste bog om kaktus - som vi kender - stammer fra året 1882 og blev skrevet og udgivet af en bogtrykker fra Warszawa ved navn Jozef Berger. Bogen bar titlen: "Rodzina Kaktusow" (d.v.s. kaktusfamilien). Denne fortrinlige bog på 240 sider med 24 skønne træsnit af kaktus anførte ca. 1600 kaktusnavne, som er inddelt i 20 slægter med over 1000 arter. Denne Jozef Berger havde i sin anseelige og omfattende samling på over 600 arter en *Cereus peruvianus monstrosus*, som i året 1880 bevislig var over 100 år gammel. Den var nemlig importeret til Polen i 1770 af en gartner fra Warszawa ved navn Jan Ulrich. Gartneriet Ulrich eksisterede lige til krigen 1939 og beskæftigede sig udelukkende med kaktus og frøavl.

Ifølge J. Berger fandtes der i Warszawa 5 store og flere mindre kaktussamlinger. Imellem de 2 verdenskrige blev der udgivet nogle bøger om kaktus, og i 1932 blev det polske kaktusselskab grundlagt. Dette selskab afholdt møder hver måned i Warszawa med foredrag og udgav tidsskriftet "Swiat Kaktusow" (Kaktusverdenen).

Den 2. verdenskrig ødelagde alt. Nogle kaktusvenner, der overlevede denne frygtelige tid, havde i begyndelsen, ligesom alle andre i Polen, ingen tid eller mulighed for at pleje nogen som helst form for hobby. Disse tider er dog nu forbi, og tidens løb har læget krigsårene. Mange gamle og nye kaktusvenner har med hjælp af venner i udlandet opbygget nye kaktussamlinger.

Efter krigen virkede det polske kaktusselskab officielt ikke, men de polske kaktusvenner havde fortsat holdt forbindelse med hinanden og gensidigt hjulpet hinanden. I begyndelsen af 60'erne genopstod lokalgrupper i Bydgoszcz, Wroclaw, Lodz og Poznan; der blev arbejdet livligt og det gav smukke resultater.

I Schlesien (Slask), Polens største industricenter, blev der anlagt en kæmpepark med et areal på 600 ha. Her fandt de polske kaktusvenner forståelse og hjælp til en ny organisation. Det første møde fandt sted i april 1966. Her blev der valgt en bestyrelse, og selskabets love blev ligeledes vedtaget ved afstemning. I juni 1966 blev den første kaktusudstilling afholdt i Katowice. Det blev en mægtig succes med tusinder af besøgende og mange nye medlemmer.

I oktober blev der givet tilladelse til officiel registrering og allerede i november blev det første store landsmøde afholdt i Katowice. Her blev der valgt endelig hovedbestyrelse og ansat en redaktør til vort blad. Der herskede en høj og lykkelig stemning blandt alle medlemmerne over, at vi nu alle kunne mødes, og mange spørgsmål blev drøftet, så der rigtig kunne arbejdes til alle medlemmernes fordel.

I dag har vi ca. 1000 medlemmer, som har mulighed for i en af de 13 lokalforeninger at kunne mødes hver måned. På sådanne møder holdes der foredrag med lysbilleder, der byttes planter, og der udveksles erfaringer. Vi har også en frøbank, hvorfra lokalgrupperne kan rekvirere frø, men indtil nu er beholdningen kun så stor, at der kan gennemføres én årlig fordeling.

Vort medlemsblad "Swiat Kaktusow" udsendes til alle medlemmer og kommer i et oplag på 1000 stk. hver 3. måned. Bladet redigeres af et særligt udvalg under hovedbestyrelsen.

Til slut vil jeg gerne i min egenskab af præsident for selskabet og i hovedbestyrelsens og alle medlemmers navn sende de bedste ønsker og hilsener til alle kaktusvenner i Danmark.

"Gid alle kaktus altid vil blomstre vidunderligt hos os"

Zofia Kabiesz

Katowice

(*) (*) (*)

ul. Gogolin 12, Polen.

(*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*) (*)

HVOR GAMMEL ER EN KAKTUS ?

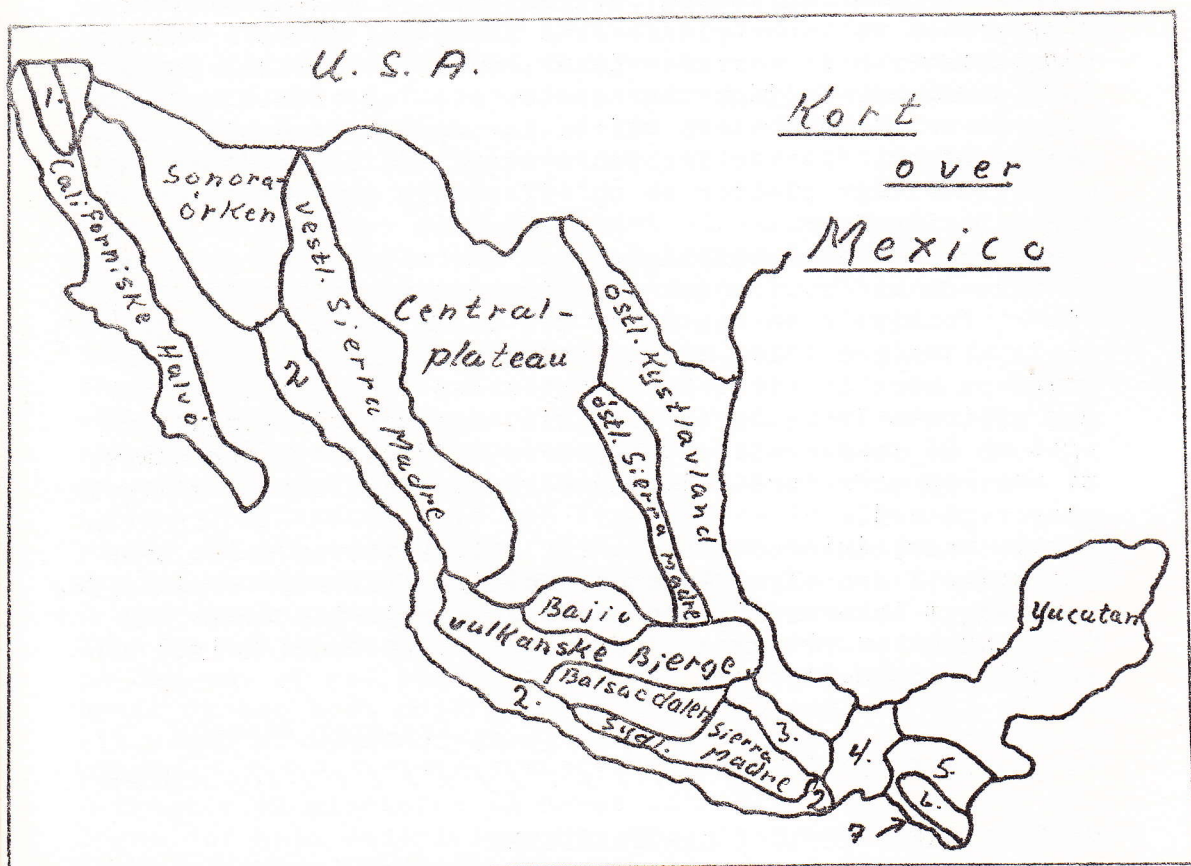
Mon spørgsmålet ikke er dukket op hos mange, f.eks. lige når man har erhvervet en ny plante. I faglitteraturen finder man ikke emnet behandlet ret grundigt, og årsagen er simpelthen den, at det faktisk er et ret umuligt spørgsmål at besvare nøjagtigt, idet så mange faktorer spiller ind for en plantes

vækstforløb: klima - jordbundsforhold - lys m.m. En hovedforskel vil der også være mellem en kulturplante og en importplante.

Kulturplanter tiltrækkes som regel ved frøudsæd og har gennem opvæksten ført en beskyttet tilværelse med omhyggelig pleje, hvorunder intet må mangle. I dette tilfælde kan man naturligvis ud fra "bogholderiet" medgive planten en korrekt fødselsattest, hvad der imidlertid næppe finder sted, hvis man erhverver "barnet" hos en blomsterhandler. Her må man altså skønne sig til alderen alt efter plantens størrelse og udseende. Men heller ikke her kan man være for sikker, idet væksten kan være forceret frem, noget man undertiden kan slutte sig til ud fra tornenes tæthed og afstanden mellem areolerne. Som eksempel herpå kan bruges *Echinocereus*-arter med kamstillede torne: er væksten forceret, vil det grønne plantelegeme være meget synlig; er væksten naturlig, vil plantelegemet være helt tildækket af torne. Også en podning kan ændre hele billedet. Mange handlere benytter sig i dag af den fremgangsmåde straks at pøde de spæde kimplanter på passende underlag, hvorefter de når salgsstørrelse inden for de første 2 år. Man kan sige for, og man kan sige imod denne fremgangsmåde, men en kendsgerning er det, at man også selv ved den metode hurtig kan få sine frøplanter store. Mange arter gror uendeligt langsomt og flere er endda så ømfindelige, at de næppe overlever den første måned på egen rod. Lykkes podningerne, kan man forvente at få sig nogle eksemplarer af den ønskede art. I slutningen af marts måned såede jeg en portion *Gymnocalycium denudatum*. Da kimplanterne var 3 uger gamle, pødede jeg en enkelt på *Pereskia velutina*. Mens de øvrige frøplanter i dag har en gennemsnitsdiameter på 3-4 mm, er det pødede eksemplar på ca. 6 måneder 25 mm bredt og har helt naturlig habitus. I fremtiden vil jeg pøde alt udsæd af *Gymnocalycium*, hvor jeg hurtigt ønsker en stor plante.

Betragter vi planterne på deres naturlige voksesteder, er forholdet helt anderledes. Her underkastes de helt naturens betingelser med dens fordele og ulemper. I "Cactaceas", organ for La Sociedad Mexicana De Cactologia, april/juni 1967, skriver dr. Reid Moran lidt om emnet. Det er vanskeligt, siger han, at vurdere alderen på kaktus og agaver, og enhver optegnelse kan derfor være af stor interesse. Ifølge dr. Forrest Shreve (1951), der nøjere har studeret *Carnegie gigantea*, vokser denne plante i de første 50 år kun ca. med 2 cm om året. Først når planten når en højde på 2-3 m bliver

se. Med undtagelse af halvøen Yucatan og den caniforniske halvø, er det meste af arealet dækket af et plateau. De bjergrige regioner i troperne har tilbøjelighed til mikroklima, og vegetationen kan forandres radikalt inden for 1 km som f.eks. ved passende Real del Monte, Hidalgo, og Acultzingo mellem Tehuacan og Orizaba. Men lad os se på de fremherskende plantetyper.

1. Sierra San Pedro Martir
2. Den lave Stillehavskyst
3. Sierra Madre de Oaxaca
4. Tehuantepec-tangen
5. Chiapas - flavlandet
6. Chiapas-bjærgene
7. Chiapas-kystlandet

De fugtige tropiske områder er karakteristisk derved, at vegetationen er grøn året igennem. Her eksisterer kaktus for det meste som epiphytter: *Hylocereus*, *Deamia*, *Epiphyllum* og *Rhipsalis*, dog findes der nogle få i stenede eller sandede områder, ja, selv i sumpede områder, f.eks. *Acanthocereus* og nogle *Opuntia*. Mange epiphytiske kaktus vokser i ret gode højder, og arter af *Epiphyllum* kan findes op over 2400 m, hvor natterne er ganske kølige. Mexicos regnfulde troper findes i den sydøstlige del fra det sydlige Tamaulipas til Chiapas, og fra de østlige skråninger af Oaxaca til Tabasco og Quintana Roo, hvor fugtmættede passatvinde møder modstand. Skønt det regner mest om sommeren, er der ingen virkelig tørre perioder.

Det meste af tropisk Mexico, fra Syd-Sonora til dele af Chiapas, og Yucatan er et land med sæson-regn, hvor der er rigelig regn i 3-6 måneder efterfulgt af en lang, næsten regnløs periode, hvor træerne kaster deres blade, og hvor jordoverfladen bliver meget tør. Nedbøren falder almindeligvis i en mængde fra 90 - 180 cm om året og kommer som korte, men hyppige og kraftige byger. Træagtige kaktus er dominerende, men også lave former er almindelige.

Heldigvis for kaktusinteresserede vokser de fleste arter - og især de mindre former - på det mexicanske plateau, hvor klimaet er mere tempereret. Fordi plateauet stiger samtidig med, at det strækker sig mod syd, vil gennemsnitstemperaturen i virkeligheden være lavere i den sydlige del, og med den lille difference mellem sommer og vinter bliver somrene ganske kølige. Mexico City, der ligger i en højde af 2240 m, har i juli gennemsnitlig 17° C. Imidlertid er solen på denne bredde og i denne højde meget stærk, så man let bliver solbrændt selv i overskygget vejr.

Det skal også siges, at månederne april og maj her er de varmeste måneder; først med juniregnen falder temperaturen betydeligt.

Adskillige af de fremherskende kaktusarealer findes på den sydlige del af plateauet, særlig i dalene og kløfterne, hvor højden er under 1800 m. Mest berømt er sandsynligvis Barranca de Metztitlan, almindeligvis kaldt "Venados", og også "De gamle Mænds dal" efter mængden af *Cephalocereus senilis*. Dette er en 600 m dyb canyon, hvis bund ligger i en højde af 1300 m, og hvor klimaet er næsten helt tropisk, selv om let frost kan forekomme i strenge vintre. Foruden forskellige

Opuntia finder man her *Cephalocereus*, *Lemaireocereus*, *Myrtillocactus*, *Echinocereus*, *Ferocactus*, *Coryphantha*, *Dolichothele* og *Mammillaria*.

Området omkring Tehuacan, staten Puebla, er også rigt på mange kaktusarter. Fra den kandelabre-agtige *Lemaireocereus weberi*, der kan veje adskillige tons, til den lille *Solisia*, ofte under 1 tomme i diameter. *Cephalocereus hoppenstedtii* dækker højene mod sydvest, og nær Calipan mod syd er bestanden af træagtige kaktus så tæt, at ingen anden vegetation kan trives. Vi finder 3 arter af *Ferocactus*, hvorimellem *F. robustus* i grupper, som kan indeholde tusinder af hoveder. Et andet kendt areal med kaktus er Zopilote Canyon på vejen fra Mexico City til Acapulco. Af særlige arter her kan nævnes den højeste af alle *Mammillariar* *M. guerreronis* og den storblomstrende *M. beneckii* (*balsasoides*). Ved højder på under 600 m, adskilt fra kysten af bjergkæder, er det langt varmere end i selve kystområderne. Ofte er det ubehageligt hedt selv i januar måned.

Den tørre (sydlige) del af landtangen Tehuantepec og de tilgrænsende arealer mod vest er også af særlig interesse. Her findes den eneste vildtvoksende *Pereskia* i Mexico: *P. pititache*, også kendt som *P. konzattii*. Den danner træer op til 18 m's højde, ofte svær at skelne fra andre træer i de tornede skove. Af andre interessante kaktus findes der *Melocactus* og flere arter af *Neodawsonia* tillige med 2 arter af *Nyctocereus*.

Den nordlige del af det mexicanske plateau er meget mere tørt end det sydlige. Somrene er varmere og vintrene koldere. Disse områder er findestedet for mange mindre arter som *Ariocarpus*, *Lophophora*, *Escobaria* og *Astrophytum*. *Opuntia* er særlig talrige i staterne San Luis Potosi og Zacatecas. For at undgå frost, der rammer i usædvanlige strenge vintre, vokser træagtige *Cereus* ikke meget nord for Krebsens Vendekreds. Selv lavlandene lige syd for Rio Grande kan erfaringsmæssigt have frostvejr i flere dage i en særlig kold vinter. Dalstrøget Jaumave i det sydvestlige Tamaulipas har en righoldig kaktusflora indeholdende usædvanlige arter som *Ariocarpus trigonus*, *A. (Neogomezia) agavoides*, *Obregonia* og *Encephalocarpus*.

Størstedelen af det nordvestlige Mexico er okkuperet af Sonoraørkenen, også kendt som hjemsted for talrige arter. Areal et udstrækker sig til hinsides det centrale Sinaloa. Det

meste af den californiske halvø kan betragtes som en udløber af Sonoraørkenen, men vegetationen afviger fra dennes, og mange arter findes kun her. Skønt halvøen helt er omgivet af vand, udgør den den tørreste del af Mexico, idet det årlige gennemsnit flere steder er under 12 cm. Ligesom ved Peru, er det tilfældet, hvor en kold havstrøm mødes med en varm landstrækning. Afgrænsede arter fra dette område er *Cochemia* og *Machaerocereus*. *Pachycereus pringlei* er måske den største kaktus og meget talrig. Der findes også tallose arter af *Ferocactus* og *Cylindropuntia*. Den nordvestlige del af halvøen har middelhavsklima; det meste regn falder om vinteren og om foråret efterfulgt af en næsten regnløs sommer og et tørt efterår. Følgende arter kan fremhæves herfra: *Bergerocactus emoryi* og *Ferocactus viridescens*, og der er mange arter af *Echinocereus* og *Mammillaria*.

Iøjnefaldende i Sonoraområdets yderside er "Sahuaroen" (*Carnegiea gigantea*). *Pachycereus pringlei* findes nærmest i det centrale og sydlige Sonora, og fra det centrale Sonora gennem Sinaloa træffer man på *Rathbunia* og *Pachycereus pecten-aboriginum*. Der er en mængde arter af *Ferocactus*, *Echinocereus* og *Mammillaria*. Kaktus er navnlig talrige i det sydlige Sonora og nordlige Sinaloa - netop i udkanten af den "sande" Sonora-Ørken.

I Mexico er det egentlig kun få kaktus, der vokser i store højder, men aldrig tilnærmelsesvis så højt som i Sydamerika. Den art, man har truffet højest oppe i Mexico, er *Mammillaria rhodantha* i højder på 3000 m i bjergene omkring Mexico City, og andre arter er fundet i tilsvarende højder i bjergene ved Oaxaca. *Echeveria alpina* og *pumila* vokser 4000 m oppe på vulkanerne øst for Mexico City, og enkelte *Sedum* er truffet i 4200 m's højde, mens kaktus synes at være blevet stoppet af de tætte nåletræsskove på bjergskråningerne. En kaktus, som kun vokser i højderne, er *Mammillopsis*, der findes i staten Durango mellem 2400 og 2700 m voksende på klippeskråningerne og mellem store stenblokke. *Heliocereus* vokser almindeligvis 2100 m oppe og *Aporocactus* 1800 m.

Der er store limstens områder i Mexico, og en mængde kaktus findes på en sådan jordbund deriblandt *Ariocarpus*, *Astrophytum*, *Lophophora* og mange *Mammillaria* med hvid tornedragt.

Heldigvis synes kaktus at have let ved at tilpasse sig, især når de drives frem fra frø, og det er muligt at få arter fra vidt forskellige klimaområder og jordbunde til at trives

sammen. Der findes imidlertid intet klima, der passer dem alle. Det synes lettere at få planter syd fra til at trives mod nord end omvendt; det vigtigste krav er øjensynlig at være beskyttet mod kulde. Kaktus fra Sonorahøjlandet tåler sne om vinteren, tørre vinde om foråret og temmelig kraftig regn om sommeren. I det milde klima omkring Mexico City hentes de. Måske er sommeren for kold, men næsten alle behøver tilsyneladende skiftende årstider. Det er vor iagttagelse, at europæiske dyrkere (også japanske) har mere held end os, sandsynligvis fordi de må være mere omhyggelige med deres planter, mens vore mere selv overlades til overlevelseshprocessen, og det gælder også, selv om de findes under glas.

Oversat i resuméform efter "Geografia de las zonas Cactologicas Mexicanas" i "Cactaceas" april/juni 1967 af Dudley B. Gold. Bladet er organ for "La Sociedad Mexicana De Cactologia".

(Kreu-)

KAKTUS PÅ MARS ?

↓↓

"Cactus ans Succulent Journal" fra sept. 1968 citerer som et kuriosum et brudstykke af en artikel i Soviet Weekly fra 8. juni, 1968, hvori der fremsættes en ny teori om udbredelsesområder for kaktus. Den vil sikkert være meget overraskende for alle kaktusvenner!

"De mørke arealer på Mars er dækket af vegetation, som ligner kaktus, siger Kazakh-astrobotanikere, elever af Gavriil Tikhov (1875-1960).

Denne teori hviler på analyser af spektrale fotografier af kaktus, der vokser i verdens koldeste ørkenområder.

Denne undersøgelse blev startet, mens Tikhov endnu var i live.

Videnskabsmænd opdagede ligheder mellem spektraler af lys fra jordens kaktus og fra de mørke arealer på Mars.

Biologen Nikolai Suvoroo siger, at denne usædvanlige udholdenhed hos kaktus er velkendt.

Disse planter fra de hede ørkenstrækninger tåler op til $\% 40^{\circ}$ C. Videnskaben siger, at, hvor udviklingen på kloder ledsages af vanskelige betingelser for eksistensen af organisk

liv, vil livsformerne blive mere sammensatte. Kazakh-videnskabsfolkene fortsætter med at undersøge den jordiske vegetation i de forskellige højder med henblik på udvikling og forringende forhold. De håber at kunne fastslå de fundamentale forskelle mellem spektraler af vilde og dyrkede planter. Hvis det lykkes, vil det betyde - ifølge deres mening - at man videnskabeligt kunne anslå eksistensen af civiliseret liv på planeterne.

ψψψψψψψψ
ψψψψψψψψψψ

Mosejord er ikke frugtbar!

I talrige kaktusbøger o.l. står der med hensyn til næringsrig jord, at man bør anvende jord fra moser, da den er meget frugtbar og nærende. Hvis man har prøvet den opskrift, opdager man hurtigt, at planterne ikke gror spor bedre i en sådan jord, ofte endda ikke nær så godt. Mosejord er nemlig ufrugtbar, trods et stort indhold af næringsstoffer, og årsagen er dertil nylig blevet undersøgt af det ungarske institut for kernefysik og instituttet for planteproduktion. Man har ved hjælp af radioaktive sporstoffer søgt at finde ud af, hvad det er der gør, at mosejord trods stort humussyreindhold er uegnet til agerbrug. Planter, der dyrkes på sådan jord, udviser mangelsygdomssymptomer som følge af mangel på såkaldte mikronæringsstoffer (bor, zink, kobber, mangan, molybdæn og kobolt) og dyr, der fodres med disse planter får også mangelsygdomme. Dr. Sandor Szalav og dr. Maria Szilagyi har med forsøg i nærheden af Balaton-søen påvist, at humussyren virker som et ionbyttemedium og i stor udstrækning binder jordens mikronæringsstoffer, så at disse faktisk forsvinder fra grundvandet og ikke udnyttes af planterødderne. Dette forklarer også, hvorfor gødskning med mikronæringsstoffer ikke hjælper, og man er gået i gang med at udvikle gødningsstoffer, der - under kontrol af den anvendte teknik med radioaktive sporstoffer - ikke lader sig ødelægge af humussyrens bindingsevne.

Interesserede kan få yderligere oplysninger fra de 2 institutter ved at skrive til P.O. Box 106, Budapest 62, Ungarn.

I sidste nr. af "Kaktus" efterlyste vi et medlem, der kunne tænke sig at arbejde med en byttecentral for medlemmernes dubletter.

Det var ikke mange, der meldte sig, men årsagen er sikkert den ganske naturlige, at det først og fremmest vil blive et pladsspørgsmål, hvortil så kommer andre faktorer.

Vort valg er faldet på lic. agro Franz Laursen, der beredvilligt har stillet sig til rådighed for den store opgave. Vi kan vist alle glæde os over, at denne side af selskabets virke nu kommer i faste rammer under kyndig ledelse.

Med sin uddannelse som baggrund er hr. Laursen meget plantekyndig og forstår at se på en plante. Det skal nemlig være således, at det plantemateriale, der herfra vil gå ud til medlemmerne igen, skal være sundt på alle måder og totalt fri for sygdom og skadedyr.

For tiden er de "faste rammer", d.v.s. bytteregler, ved at blive udarbejdet. Det skal nemlig være sådan, at ingen må blive sorteper ved at bortbytte sine dubletter, og der vil også blive gjort et forsøg derhen, at skulle et medlem have alt for mange af en enkelt art, vil det blive forsøgt at afhænde planterne til opkøberne for en rimelig pris. Et eventuelt overskud ved et sådant salg, skulle så kunne komme selskabets medlemmer tilgode i form af frø- eller plante-tilbud.

Vi regner med at kunne fremkomme med nærmere enkeltheder i næste nummer af bladet.

Styrelsen sender alle medlemmer

de bedste ønsker om

EN GLÆDELIG JUL

+++++ og +++++

ET GODT NYTÅR

KARLHEINZ UHLIG

Rommelshausen bei Stuttgart
Lilienstrasse 5, Deutschland
.....

NYANKOMNE IMPORTPLANTER:

Acantholobivia tegeleriana	DM	6.- til 10.-
- " - incuiensis	-	10.-
Echinocactus grandis	-	10.- til 40.-
Gymnocactus horripilus	-	6.- til 18.-
Islaya grandiflorus	-	7.- til 12.-
Mammillaria saboe	-	5.-
Matucana yanganucensis	-	5.- til 12.-
- " - comacephala	-	10.- til 12.50
- " - variabilis	-	8.- til 12.-
- " - haynei	-	5.- til 12.-
Oroya borchersii	-	9.- til 30.-
-"- subocculta	-	20.- til 30.-

Følgende årgange af "KAKTUS" kan endnu leveres:

- Årgang 1: nr. 1, kr. 4.00
- 2: kr. 15.00
- 3: kr. 15.00

Enkeltnr. kan leveres á 4.00 kr. pr. stk.

Kaktusfrøplanter direkte fra Mexico pr. luftpost.
Betaling i DM eller dollar.
Forlang venligst vort tilbud.

"QUINTA FDO. SCHMOLL"

Willi Wagner

Cadereyta de Montes, Qro.

Mexico

H. VAN DONKELAAR SUCCULENTS WERKENDAM — HOLLAND

STORT UDVALG AF KAKTUS OG ANDRE SUKKULENTER, især MAMMILLARIA,
GYMNO'S og PARODIA - samt LITHOPS, CONOPHYTUM og EUPHORBIA.

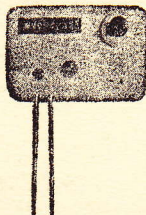
Vi sender Dem gerne både vor planteliste og frøliste på for-
langende.

ALT FOR KAKTUSVENNEN

HYDROMAT

VERDENSPATENT ANMELDT

MADE IN GERMANY

MÅLEINSTRUMENT FÖR BLOMSTERVENNER OG GARTNERE

HYDROMAT er en elektronisk fugtighedsmåler. Den viser enhver fugtighed ved blomsterjorden eller plantestoffet. Ved måling bliver elektroderne stukket i plantestoffet og apparatet indskudt ved en tryknap. En lampe giver forskellige lysstyrker, hvoraf fugtighedsgraden kan aflæses. Det er altså muligt at aflæse, hvornår den enkelte plante skal vandes, hvad der er særligt vigtigt ved ømfintlige planter som f.eks. orkidéer og kaktus. Bestillings-nr. W 44. Pris DM 16.50.

NYHED: HYDROMAT II, DM 39.50, et elektronisk måleinstrument med 4 måleområder: fugtighed, lys, hydrokulturens næringssalte, samt jordens indhold af plantestof.

H. E. BORN, 5810 Witten-Bommern, Postfach 34

Deutschland